

Byrådets sak nr.: 77/2007
Vedtaksdato: 21.12.2007

Vår ref. (saknr.): 200704873-5
Arkivkode: 300

FORSLAG TIL FORSKRIFT OM REFUSJONSSATSER FOR OPPLÆRING AV ELEVER I BARNEVERNINSTITUSJONER - HØRINGSUTTALELSE

Saksfremstilling:

Kunnskapsdepartementet ber i høringsbrev av 02.11.2007 m/vedlegg om Oslo kommunes uttalelse til forslag om ny § 19-7 i forskrift til opplæringsloven, med forslag til refusjonssatser for opplæring av elever i barneverninstitusjoner utenfor eget hjemfylke. Departementet viser til Ot. prp. nr. 2 (2007-2008) *Om lov om endringer i opplæringslova* og den foreslåtte endringen i opplæringsloven § 13-2. Det tas forbehold om at lovendringsforslaget i nevnte odelstingsproposisjon blir behandlet og vedtatt i løpet av desember 2007.

1. Bakgrunn for departementets forslag

I Ot.prp. nr. 2 (2007-2008) er det foreslått følgende endringer i opplæringsloven § 13-2 (endringene er kursivert):

"§ 13-2 Plikt for fylkeskommunen til å sørge for grunnskoleopplæring, spesialpedagogisk hjelp og vidaregåande opplæring i institusjonar etter barnevernlova

Når det blir gjort vedtak om plassering i institusjon etter barnevernlova, er det den fylkeskommunen der institusjonen ligg som har ansvaret for å oppfylle retten til grunnskoleopplæring, spesialpedagogisk hjelp og vidaregåande opplæring etter lova her. *Fylkeskommunen der institusjonen ligg har rett til refusjon av utgifter til opplæringa frå fylkeskommunen der barnet eller den unge er busett på det tidspunktet det blir gjort vedtak om plassering, etter satsar fastsett av departementet.*

Ansvarer omfattar barn og unge i institusjonar i fylkeskommunen som den statlege regionale barnevernmyndigheita har ansvaret for etter barnevernlova § 5-1, og barn og unge i private og kommunale institusjonar som er godkjende etter barnevernlova § 5-8. Dersom opplæringa skjer i institusjonen, skal institusjonen sørge for nødvendige lokale til formålet.

Departementet gir forskrifter om refusjon av utgifter til opplæring av barn og unge frå andre fylkeskommunar."

Det fremgår av odelstingsproposisjonen at hensikten med lovforslaget er å bidra til en rimelig fordeling av de økonomiske kostnadene for de elevene som mottar opplæring i barneverninstitusjoner utenfor eget hjemfylke. Det fremgår også at det er tenkt å være et enkelt system med fastsatte satser.

2. Departementets vurderinger og forslag

Barn og unge som er plassert i institusjon kan representere særskilte utfordringer for skolene sammenlignet med de elevene som er bosatt i skolekretsen. I forslaget til satser for refusjon er det tatt hensyn til de sosiale og pedagogiske utfordringer som elevgruppen kan representere. Disse elevene har fått en ny omsorgssituasjon, må forholde seg til nye voksenpersoner, nye jevnaldrende og en ny skole. Skolen skal inkludere elever med svært variert skolebakgrunn og ulike sosiale erfaringer i et etablert miljø. I tillegg skal skolen kartlegge og ivareta eventuelle spesialpedagogiske behov.

For elever i barneverninstitusjoner som ikke har behov for spesialundervisning, foreslår departementet en gjennomsnittssats på 83 000 kroner både for grunnskole- og videregående opplæring. Til grunn for denne beregningen er det lagt korrigerede brutto driftsutgifter per elev i grunnskole og videregående opplæring, som er hhv. 68 758 kroner og 110 537 kroner (KOSTRA 2006). Fordi departementet antar at omfanget av barn som får grunnskoleopplæring er noe større enn omfanget av unge som får videregående opplæring i barneverninstitusjonene, foreslås det å vekte utgiftene til grunnskoleopplæring med 2/3 og utgiftene til videregående opplæring med 1/3 i beregningen av satsen. Beregnet gjennomsnittssats: $(2/3 * 68\,758 + 1/3 * 110\,537) =$ om lag 83 000 kroner.

På denne bakgrunn foreslås det at følgende tre satser per elev per år legges til grunn:

- Elever som ikke har behov for spesialundervisning: kr. 83 000
- Elever med moderat behov for spesialundervisning: kr. 245 000
- Elever med omfattende behov for spesialundervisning: kr. 485 000

Fylkeskommunene ble blant annet bedt om å kommentere disse satsene våren 2007, og tilbakemeldingene til departementet viste at fylkeskommunene i all hovedsak var enige i at satsene var realistiske.

I vurderingen av hvilken sats som skal legges til grunn i det enkelte tilfelle, er det elevens konkrete behov for tilrettelegging av opplæringen etter innflytting på institusjon som skal være det avgjørende. Et eventuelt behov for spesialundervisning må vurderes på grunnlag av en oppdatert sakkyndig vurdering.

Det er forutsatt at refusjon skal skje etter de tre fastsatte satsene. Dette innebærer at det ikke alltid vil være samsvar med den eksakte opplæringskostnaden for den enkelte elev og satsene. Institusjonsfylket vil derfor måtte kreve refusjon etter en av de tre satsene som ligger nærmest de reelle utgiftene til opplæring av hver enkelt elev.

Departementet viser til at institusjonsfylket har det helhetlige ansvaret for å oppfylle beboernes rettigheter etter opplæringsloven § 13-2. Det betyr blant annet at institusjonsfylket fastsetter opplæringstiltakene, sørger for sakkyndige vurderinger og fatter nødvendige vedtak om spesialundervisning. Opplæringen skal settes i gang uten ugrunnet opphold når institusjonsoppholdet starter, og finansieres av institusjonsfylket. I etterkant vil institusjonsfylket kunne kreve refusjon etter satsene i forskriften.

Departementet har vurdert om forskriften bør ha en mekanisme for tvisteløsning i de tilfellene det eventuelt kan være uenighet mellom fylkeskommunene om valg av hvilken sats som skal brukes. Det er derfor foreslått at tvist ved valg av satser kan bringes inn til avgjørelse for fylkesmannen i fylkeskommunen der barneverninstitusjonen ligger, jf. siste ledd i forskriftsutkastet.

Departementet ber spesielt om høringsinstansenes syn på om en slik bestemmelse er hensiktsmessig.

Klageinstans for vedtak om spesialundervisning vil være fylkesmannen i institusjonsfylket, jf. opplæringsloven § 15-2 annet ledd.

3. Departementets vurdering av økonomiske og administrative konsekvenser

Det er forutsatt at ordningen skal skje innenfor uendrede økonomiske rammer. Institusjonsfylkets rett til å kreve refusjon etter fastsatte satser skal bidra til en rimelig fordeling av de økonomiske kostnadene for de elevene som mottar opplæring i barneverninstitusjoner utenfor eget hjemfylke. Retten til refusjon skal også sikre uforutsette kostnader ved etablering av nye institusjonsplasser.

Det forutsettes at retten til refusjon ikke får administrative konsekvenser av betydning. Institusjonsfylkets ansvar etter opplæringsloven § 13-2 innebærer ansvar for å oppfylle retten til grunnskoleopplæring, videregående opplæring, spesialundervisning og spesialpedagogisk hjelp. Fylkeskommunen har allerede totalansvar for elever fra andre fylker. Det forutsettes derfor at fylkeskommunen i de fleste saker allerede besitter nødvendig kompetanse og dokumentasjon til å behandle krav om refusjon.

4. Forslag til ny § 19- 7 i forskrift til opplæringsloven

Med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den videregående opplæringa § 13-2 tredje ledd, blir det foreslått ny § 19-7 i forskrift 23.06.2006 nr. 724 til opplæringsloven:

Refusjon av utgifter til opplæring for elever i barneverninstitusjonar utanfor heimfylke

Ny § 19-7 skal lyde:

§ 19-7 Satsar for refusjon

Reglane her gjeld bindande satsar for refusjon av utgifter til opplæring som fylkeskommunen, der ein institusjon etter barnevernlova ligg, har rett til etter opplæringslova § 13-2 andre ledd.

Fylkeskommunen, der ein institusjon etter barnevernlova ligg, kan krevje refusjon av utgifter til opplæringa frå fylkeskommunen der eleven var busett på det tidspunktet det blei gjort vedtak om plassering, etter desse satsane per elev per år:

- a) Kr. 83 000 for elever som ikkje har behov for spesialundervisning etter opplæringslova kapittel 5.*
- b) Kr. 245 000 for elever som har moderat behov for spesialundervisning etter opplæringslova kapittel 5.*
- c) Kr. 485 000 for elever som har omfattande behov for spesialundervisning etter opplæringslova kapittel 5.*

Tvist om val av sats kan leggjast fram til avgjerd for fylkesmannen i fylkeskommunen der institusjonen ligg.

5. Byrådens vurdering og vedtak

Oslo kommunes prinsipielle syn mht. finansieringsansvar for opplæring i barneverninstitusjoner fremgår av kommunens høringsuttalelse til Kunnskapsdepartementet ved brev av 30.08.2007. Her heter det bl.a.:

”Oslo kommune mener fortsatt at det er mest hensiktsmessig at det faglige, juridiske og økonomiske ansvaret ligger til den fylkeskommunen der institusjonen ligger og eleven får opplæring, og at ansvaret ikke deles mellom fylkeskommunene - slik departementet foreslår. Den fylkeskommunen som har det økonomiske ansvaret, bør også ha ansvaret for at skoledriften/opplæringen fyller kravene i opplæringsloven, og ha reell innflytelse på opplæringstiltakene og omfanget av disse.

Oslo kommune mener fortsatt at det ikke skal foretas individuelle gjesteelevoppgjør mellom fylkeskommuner. Det er imidlertid en viktig forutsetning at fylkeskommunen der helseinstitusjonen ligger, får tilstrekkelig statlige overføringer gjennom inntektssystemet slik at intensjonen om kvalitet og likhet i opplæringen kan realiseres.

Finansieringsordningen bør være lett å praktisere og medføre lite byråkrati, slik at beslutningsprosesser i forbindelse med opplæringen går raskt, og man får færrest mulig oppgjørordninger i etterkant av institusjonsoppholdet. En endring i finansieringen til refusjonsordning vil medføre mer byråkrati og større behov for kontroll. Beslutningsprosessene vil dermed ta lengre tid.

Oslo kommune vil påpeke at fastsatte satser ikke ivaretar individuelle behov, og at det ved en slik ordning er nødvendig med klare retningslinjer for hvem som er sakskyndig med tanke på å plassere eleven i forhold til de respektive satsene.”

I Ot. prp. nr. 2 (2007-2008) *Om lov om endringer i opplæringslova* foreslås det å opprettholde dagens ordning med at fylkeskommunen der en barneverninstitusjon ligger har faglig, juridisk og økonomisk ansvar for opplæring av beboere i institusjonen, men å lovfeste rett til refusjon for opplæringskostnader for beboere fra andre fylkeskommuner etter satser fastsatt av departementet.

I det aktuelle høringsbrevet av 02.11.2007 m/vedlegg ber Kunnskapsdepartementet om Oslo kommunes uttalelse til forslag om ny § 19-7 i forskrift til opplæringsloven, med forslag til refusjonssatser for opplæring av elever i barneverninstitusjoner utenfor eget hjemfylke.

- Til forslaget til refusjonssatser:

Gitt at refusjon skal gis etter fastsatte satser, har byråden for barn og utdanning ingen merknader til de satsene som er foreslått.

- Til forslaget om at tvist om valg av sats kan bringes inn til avgjørelse for fylkesmannen i fylkeskommunen der barneverninstitusjonen ligger:

Byråden for barn og utdanning ser det som helt nødvendig at forskriften har en mekanisme for tvisteløsning ved uenighet mellom fylkeskommunene om valg av hvilken sats som skal brukes.

Byråden støtter forslaget om at tvist om valg av sats kan bringes inn til avgjørelse for fylkesmannen i fylkeskommunen der barneverninstitusjonen ligger.

Vedtakskompetanse:

Uttalelsen avgis av byråden for barn og utdanning etter delegert fullmakt, jf. bystyrets vedtak av 30.05.2001, sak 218 og byrådets vedtak av 03.07.2001, sak 1360 om behandling av høringsuttalelser fra Oslo kommune.

Vedtak:

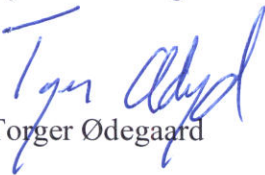
Oslo kommune avgir følgende høringsuttalelse til Kunnskapsdepartementets forslag om ny § 19-7 i forskrift til opplæringsloven:

Oslo kommune har ingen merknader til de foreslåtte refusjonssatsene for opplæring av elever i barneverninstitusjoner utenfor eget hjemfylke.

Oslo kommune ser det som helt nødvendig at forskriften har en mekanisme for tvisteløsning ved uenighet mellom fylkeskommunene om valg av hvilken refusjonssats som skal brukes.

Oslo kommune støtter forslaget om at tvist om valg av refusjonssats kan bringes inn til avgjørelse for fylkesmannen i fylkeskommunen der barneverninstitusjonen ligger.

Byrådsavdeling for barn og utdanning

Torger Ødegaard

Trykte vedlegg: Ingen

Utrykte vedlegg: Ingen